

УДК 342.92 (477)

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.10.29>**Сергій Федчишин,**

канд. юрид. наук, доцент,

доцент кафедри адміністративного права

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ КОНКУРСУ В РАЗІ ВСТУПУ НА ДИПЛОМАТИЧНУ СЛУЖБУ УКРАЇНИ

Стаття присвячена проблемам законодавчого регулювання конкурсу при вступі на дипломатичну службу України. Призначення за результатами конкурсу є основним шляхом вступу на дипломатичну службу. Вступ на дипломатичну службу шляхом призначення за результатами конкурсу не поширюється на визначені Законом «Про дипломатичну службу» випадки, коли призначення на дипломатичні посади здійснює Президент України. Особливістю дипломатичної служби України є те, що в ній мають місце два види конкурсів, які умовно можуть бути названі внутрішнім та зовнішнім конкурсом. Вступ громадян України на дипломатичну службу пов'язується саме із зовнішнім конкурсом. Внутрішній конкурс проводиться з метою відбору кандидатів із-поміж посадових осіб дипломатичної служби для заповнення посад дипломатичної служби в порядку ротації (Наказ МЗС «Про затвердження Порядку ротації посадових осіб дипломатичної служби в органах дипломатичної служби» від 18.10.2018 р.). Зовнішній конкурс проводиться з метою відбору кандидатів з усіх бажаючих (як посадових осіб дипломатичної служби, так і громадян із-поза системи дипломатичної служби) для заповнення посад дипломатичної служби в порядку, визначеному Законом України «Про державну службу». Зроблено висновок про необхідність подальшого вдосконалення організації та правового забезпечення конкурсу при вступі на дипломатичну службу, зокрема: більш чітке його відмежування від внутрішніх конкурсів на обійняття посад дипломатичної служби, які проводяться в порядку ротації; забезпечення диференційованого його підзаконного регулювання з огляду на спеціальні положення Закону «Про дипломатичну службу»; перетворення конкурсів на неупереджений та прозорий інститут, котрий користується довірою громадян та, ґрунтуючись на основі рівного доступу і відбору найдостойніших на підставі заслуг, здатний поповнювати дипломатичну службу професійними кадрами.

Ключові слова: дипломатична служба, вступ на дипломатичну службу, конкурс на обійняття посад дипломатичної служби.

Постановка проблеми. Конкурс за умови його неупередженого та прозорого проведення кваліфікованою конкурсною комісією є найкращою процедурою оцінювання претендентів на вступ на дипломатичну службу, відбору осіб, які за своїми знаннями, вміннями та навичками здатні професійно виконувати посадові обов'язки. Конкурс краще від інших процедур дає змогу забезпечити рівний доступ на дипломатичну службу, запобігання політизації та корупційним проявам у процесі відбору громадян для призначення на посади дипломатичної служби. У зв'язку з цим дослідження конкурсу при вступі на дипломатичну службу, вироблення пропозицій щодо вдосконалення його організації та правового забезпечення за сучасних умов набуває важливого значення.

Проблеми, пов'язані з конкурсною процедурою вступу на дипломатичну службу, були предметом досліджень багатьох вітчиз-

няних науковців (Т.І. Биркович, Л.Р. Білої-Тіунової, С.В. Ківалова, А.О. Коровайко, Ю. Макаренко, С.Г. Мамаєва, О.В. Селецького, О.Р. Сторожука, С.О. Тіщенко та ін.). До проблем конкурсного відбору претендентів на вступ на дипломатичну службу вчені звертались переважно в контексті Закону України «Про дипломатичну службу» від 20.09.2001 р. Своєю чергою у процесі сучасного реформування дипломатичної служби було істотно оновлене законодавство про дипломатичну службу, прийнято новий Закон України «Про дипломатичну службу» від 07.06.2018 р. та низку підзаконних актів у цій сфері. Таке оновлення законодавства передбачало запровадження нових підходів до процедур у дипломатичній службі, зокрема щодо конкурсної процедури вступу на дипломатичну службу. Ці обставини зумовлюють необхідність звернення до конкурсу при вступі на дипломатичну службу

як предмета дослідження в умовах чинного законодавства України.

Мета статті. Завдання цієї наукової статті полягає в тому, щоб відповідно до чинного законодавства виділити посади дипломатичної служби, при призначенні на які не передбачається проведення конкурсу, з'ясувати випадки, в яких передбачається проведення конкурсу з метою відбору громадян для вступу на дипломатичну службу, виокремити стадії конкурсної процедури вступу на дипломатичну службу, а також визначити основні проблеми її правового забезпечення та шляхи їх вирішення.

Виклад основного матеріалу. Правове регулювання вступу на дипломатичну службу здійснюється Законом України «Про дипломатичну службу» від 07.06.2018 р., Законом України «Про державну службу» від 10.12.2015 р., постановами Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на обійняття посад державної служби» від 25.03.2016 р. та «Про затвердження Типових вимог до осіб, які претендують на обійняття посад державної служби категорії «А» від 22.07.2016 р., наказами Міністерства закордонних справ України «Про затвердження Порядку ротації посадових осіб дипломатичної служби в органах дипломатичної служби» від 18.10.2018 р., «Про затвердження вимог до осіб, які претендують на обійняття посад дипломатичної служби категорій «Б» і «В» від 18.09.2019 р., «Про затвердження Порядку визначення рівня володіння іноземною мовою кандидатами на обійняття посад дипломатичної служби категорій «Б» і «В» та посадовими особами дипломатичної служби» від 21.11.2019 р. та деякими іншими.

Насамперед, варто зауважити, що призначення на посади дипломатичної служби за результатами конкурсу є основним, але не єдиним шляхом вступу громадян України на дипломатичну службу. Вступ на дипломатичну службу шляхом призначення за результатами конкурсу не поширюється на визначені Законом України «Про дипломатичну службу» випадки, коли призначення на дипломатичні посади здійснює Президент України [1, ст. 12]. Мова йде про дипломатичні посади категорії «А», за винятком посади Державного секретаря Міністерства закордонних справ України (далі – МЗС). Відповідно до ч. 3 ст. 14 Закону «Про дипломатичну службу» Президент України за поданням Міністра закордонних справ України призначає на посади та звільняє з посад: а) Надзвичайного і Повноважного Посла України; б) Надзвичайного і Повно-

важного Посла України з резиденцією в Києві; в) Постійного представника України при міжнародній організації; г) Представника України при міжнародній організації; г) Главу Місії України при міжнародній організації. Позаконкурсне призначення на такі посади є допустимим, відповідає специфіці цих посад, адже їм одночасно властиві ознаки як адміністративних, так і політичних посад.

Обійняття інших посад – посад дипломатичної служби, призначення на які здійснює Кабінет Міністрів України (Державний секретар МЗС – дипломатична посада категорії «А») та Державний секретар МЗС (посади дипломатичної служби категорій «Б» та «В»), відбувається на конкурсних засадах. При цьому особливістю дипломатичної служби України є те, що в ній мають місце два види конкурсів, які умовно можуть бути названі внутрішнім та зовнішнім конкурсом.

Внутрішній конкурс проводиться Конкурсною комісією МЗС із метою відбору кандидатів із-поміж посадових осіб дипломатичної служби для заповнення посад дипломатичної служби в порядку ротації. Порядок ротації посадових осіб дипломатичної служби визначається МЗС (Наказ МЗС «Про затвердження Порядку ротації посадових осіб дипломатичної служби в органах дипломатичної служби» від 18.10.2018 р.). *Зовнішній конкурс* проводиться Конкурсною комісією МЗС із метою відбору кандидатів з усіх бажаючих (як посадових осіб дипломатичної служби, так і громадян поза системою дипломатичної служби) для заповнення посад дипломатичної служби в порядку, визначеному Законом України «Про державну службу» (деталізується в Постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на обійняття посад державної служби» від 25.03.2016 р.). Вступ громадян України на дипломатичну службу пов'язується саме із зовнішнім конкурсом.

Важливим питанням є співвідношення внутрішніх та зовнішніх конкурсів у дипломатичній службі. Воно пов'язане із визначенням випадків, в яких приймається рішення про оголошення та проведення зовнішнього конкурсу, що може передбачати відбір громадян України для вступу на дипломатичну службу. При характеристиці співвідношення внутрішніх і зовнішніх конкурсів у дипломатичній службі базового значення має положення, закріплене у ч. 3 ст. 12 Закону України «Про дипломатичну службу»: «У разі неможливості заповнення посади дипломатичної служби у порядку ротації проводиться конкурс на обійняття посади дипло-

матичної служби у порядку, встановленому Законом України «Про державну службу». Таким чином, першочергово вирішується питання про можливість заповнення посади дипломатичної служби в порядку ротації (внутрішнім кадровим ресурсом – особами, які вже проходять дипломатичну службу), лише за умови неможливості її заповнення в порядку ротації (шляхом внутрішнього конкурсу) залучається зовнішній кадровий ресурс – оголошується зовнішній конкурс на обійняття посад дипломатичної служби в порядку, що встановлений Законом України «Про державну службу».

Визначимо види зовнішніх конкурсів на обійняття посад дипломатичної служби та охарактеризуємо випадки, в яких вони оголошуються, з огляду на встановлене законодавством співвідношення внутрішніх та зовнішніх конкурсів:

1) *зовнішній конкурс при заміщенні посад у закордонних дипломатичних установах України* (далі – ЗДУ). Участь посадової особи дипломатичної служби в ротації може бути як за її ініціативою, так і за пропозицією Державного секретаря МЗС. У процесі формування проекту Плану ротації ЗДУ Конкурсною комісією МЗС проводиться внутрішній конкурс. Формування проекту Плану ротації ЗДУ здійснюється за такими етапами: а) подання посадовими особами заяв на ім'я Державного секретаря МЗС до служби управління персоналом МЗС, а також внесення керівниками ЗДУ пропозицій щодо кандидатур на заміщення посад, що вивільняються в ЗДУ; б) опрацювання службою управління персоналом МЗС заяв кандидатів на заміщення посад у ЗДУ; в) формування рейтингового списку кандидатів; г) розгляд кандидатур Конкурсною комісією МЗС та внесення рекомендацій Державному секретареві МЗС.

Якщо неможливо заповнити посаду в ЗДУ за результатами розгляду кандидатур Конкурсною комісією МЗС та у Плані ротації ЗДУ залишилися посади, на які не визначено кандидатів, застосовуються можливості інституту «імперативної» ротації, що передбачає: а) внесення службою управління персоналом МЗС рекомендацій Державному секретареві МЗС щодо можливості заповнення таких посад посадовими особами з урахуванням вимог ч. 2 ст. 18 Закону України «Про дипломатичну службу»; б) розгляд таких рекомендацій Державним секретарем МЗС та внесення пропозиції посадовій особі відповідно до ч. 2 ст. 17 Закону «Про дипломатичну службу»; в) розгляд посадовою особою пропозиції Державного секретаря МЗС та повідомлення про свою згоду або відмову

від такої пропозиції. У разі відмови чи ненадання позиції посадова особа вважається такою, що відмовилася від участі в ротації. Порядок ротації посадових осіб дипломатичної служби в органах дипломатичної служби від 18.10.2018 р. передбачає, що *в разі неможливості заповнення посади дипломатичної служби в порядку ротації служба управління персоналом МЗС вносить на розгляд Державному секретареві МЗС пропозиції щодо проведення конкурсу на обійняття такої посади у порядку, встановленому Законом України «Про державну службу»* [2]. Отже, рішення про проведення зовнішнього конкурсу на обійняття посад в ЗДУ може бути прийняте лише: по-перше, після заповнення посад в ЗДУ у результаті внутрішнього конкурсу; по-друге, за результатами розгляду посадовими особами пропозицій Державного секретаря МЗС про участь у ротації;

2) *зовнішній конкурс при заміщенні посад в апараті МЗС та представництвах МЗС на території України*. Аналогічно до ЗДУ, в МЗС та представництвах МЗС на території України, насамперед, вживаються заходи з метою заповнення посад дипломатичної служби у порядку ротації. Формування проекту Плану ротації апарату МЗС та представництв МЗС на території України передбачає проведення внутрішнього конкурсу та включає: а) подання посадовими особами заяв на ім'я Державного секретаря МЗС до служби управління персоналом МЗС про розгляд кандидатури на заміщення посад в апараті МЗС та представництвах МЗС на території України, а також внесення керівниками структурних підрозділів апарату МЗС та представництв МЗС на території України пропозицій щодо заміщення таких посад; б) опрацювання службою управління персоналом МЗС заяв кандидатів на заміщення посад, що вивільняються в апараті МЗС та представництвах МЗС на території України; в) формування рейтингового списку кандидатів; г) розгляд кандидатур Конкурсною комісією МЗС та внесення рекомендацій Державному секретарю МЗС.

Крім того, посади, які вивільнюються в порядку ротації в апараті МЗС та представництвах МЗС на території України, можуть бути заповнені шляхом переведення на них посадових осіб у порядку просування по службі. Керівники структурних підрозділів апарату МЗС або представництв МЗС на території України вносять на розгляд Конкурсної комісії МЗС пропозиції про переведення посадових осіб на посади, що вивільнюються в порядку ротації. Рішення про переведення посадових осіб на посади в апараті МЗС та представництвах МЗС на тери-

торії України, що вивільняються у порядку ротації, приймається Державним секретарем МЗС на підставі рекомендацій Конкурсної комісії МЗС, шляхом затвердження Плану ротації апарату МЗС та представництв МЗС на території України. Особливістю є те, що конкурс у порядку, встановленому законодавством про державну службу (зовнішній конкурс), на обійняття посад в апараті МЗС та представництвах МЗС на території України, що вивільнюються в порядку ротації, оголошується, якщо ці посади не можуть бути заміщені посадовими особами дипломатичної служби.

На нашу думку, питання, які стосуються видів конкурсів у дипломатичній службі, належать до таких, які необхідно було б детальніше врегулювати на рівні Закону України «Про дипломатичну службу». Зокрема, варто чітко визначити випадки, в яких на обійняття посад дипломатичної служби проводиться внутрішній або зовнішній конкурс. При цьому одним із випадків проведення зовнішнього конкурсу має бути визначено обійняття посади Державного секретаря МЗС, адже цю посаду недоцільно зараховувати до посад, які заміщуються в порядку ротації.

Як приклад врегулювання видів конкурсів у дипломатичній службі на рівні закону можна навести досвід Естонської Республіки. Розділ 3 Глави 5 Закону Естонії «Про службу в органах зовнішніх зносин» від 10.05.2006 р. називається «Заповнення вакантної посади». У ст. 86 визначені способи заповнення вакантних посад: а) у порядку публічного конкурсу; б) у порядку внутрішньовідомчого конкурсу; в) без конкурсу або у вигляді направленої пропозиції. При цьому ст.ст. 87-89 присвячені регулюванню особливостей окремих способів заповнення посад [3].

Орган дипломатичної служби, на обійняття посади в якому проводиться зовнішній конкурс, є не єдиним критерієм для поділу зовнішніх конкурсів на види. Зовнішні конкурси можна поділяти на види залежно від посад, на обійняття яких вони проводяться: 1) конкурс на обійняття дипломатичної посади категорії «А» (Державний секретар МЗС); 2) конкурс на обійняття посад дипломатичної служби категорій «Б» та «В». Ці конкурси відрізняються певними особливостями, зокрема: а) рішення про оголошення конкурсу на обійняття посади Державного секретаря МЗС приймає Кабінет Міністрів України, на обійняття посад дипломатичної служби категорій «Б» та «В» – Державний секретар МЗС (керівник державної служби відносно посадових осіб дипломатичної служби); б) конкурс на обійняття посади

Державного секретаря МЗС проводить Комісія з питань вищого корпусу державної служби, на обійняття посад дипломатичної служби категорій «Б» та «В» – Конкурсна комісія МЗС; в) переможця конкурсу на обійняття посади Державного секретаря МЗС визначає Кабінет Міністрів України, на обійняття посад дипломатичної служби категорій «Б» та «В» – Державний секретар МЗС. Можна виділити також окремі процедурні відмінності.

Варто звернути увагу, що особливості проведення конкурсу на обійняття посад дипломатичної служби категорій «Б» та «В» врегульовані окремим розділом у Постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на обійняття посад державної служби» від 25.03.2016 р. [4]. Натомість специфіка проведення конкурсу на обійняття такої дипломатичної посади, як Державний секретар МЗС, у цій постанові Кабінету Міністрів України не визначена, що зумовлює необхідність звернення до загальних положень конкурсної процедури, які стосуються всіх державних службовців категорії «А» (зокрема, державних секретарів міністерств). Однак Державний секретар МЗС є дипломатичним службовцем. До претендентів на обійняття цієї посади мають висуватись як загальні, так і спеціальні вимоги до осіб, які претендують на вступ на дипломатичну службу, що визначені ст. 13 Закону «Про дипломатичну службу». На нашу думку, загальна конкурсна процедура не дає змоги повною мірою встановити відповідність претендентів на обійняття посади Державного секретаря МЗС спеціальним вимогам, що визначені Законом України «Про дипломатичну службу». У зв'язку з цим вважаємо, що в межах окремого розділу Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на обійняття посад державної служби» від 25.03.2016 р. доцільно визначити особливості проведення конкурсу на обійняття посад дипломатичної служби не лише категорій «Б» та «В», а й категорії «А» (посади Державного секретаря МЗС).

Можна виокремити такі стадії конкурсу на обійняття посад дипломатичної служби категорій «Б» та «В»: а) підготовча стадія (прийняття рішення про оголошення конкурсу, оприлюднення такого оголошення, прийняття та розгляд інформації від осіб, які бажають взяти участь у конкурсі) 2) центральна або оцінювально-рейтингова стадія (проведення тестування та визначення його результатів, визначення рівня володіння іноземною мовою, розв'язання ситуаційних

завдань та визначення їх результатів (для посад категорії «Б»), проведення співбесіди та визначення її результатів, складення загального рейтингу кандидатів); 3) підсумкова або дискреційно-визначальна стадія (визначення переможця (переможців) конкурсу, оприлюднення результатів конкурсу); 4) стадія оскарження.

Законодавство України, що регулює конкурсну процедуру обійняття посад дипломатичної служби категорій «Б» та «В», має низку недоліків, на окремі з яких звернемо увагу детальніше. З нашої позиції, конкурсна процедура має, по-перше, забезпечувати оцінювання та встановлення відповідності кандидата загальним та спеціальним вимогам, які висувуються до претендентів на вступ на дипломатичну службу, по-друге, створювати передумови для реалізації інших процедур вступу на дипломатичну службу (проведення спеціальної перевірки щодо кандидата, перевірки щодо наявності обставин, які можуть перешкоджати виконанню ним посадових обов'язків під час роботи в органах дипломатичної служби тощо). У зв'язку з цим вважаємо недоліком те, що на підготовчій стадії конкурсу не передбачається подання претендентами інформації, яка б стосувалась спеціальних вимог до претендентів на вступ на дипломатичну службу: 1) стану здоров'я, який дозволяє бути направленим у довготермінове відрядження, підтверджений документом, виданим у встановленому законодавством порядку; 2) відсутності обставин, що можуть перешкоджати виконанню посадових обов'язків під час роботи в системі органів дипломатичної служби (п. 4 та п. 5 ч. 3 ст. 13 Закону «Про дипломатичну службу»).

На нашу думку, поряд із загальною інформацією претендент на обійняття посади дипломатичної служби має подавати також: а) інформацію про підтвердження стану здоров'я, який дозволяє бути направленим у довготермінове відрядження; б) заяву, у якій повідомляє, що відносно нього відсутні обставини, які можуть перешкоджати виконанню посадових обов'язків під час роботи в системі органів дипломатичної служби. Своєю чергою реалізація наведених пропозицій передбачає попереднє нормативне врегулювання на підзаконному рівні: по-перше, порядку медичного огляду претендентів на вступ на дипломатичну службу щодо підтвердження стану здоров'я, який дозволяє бути направленим у довготермінове відрядження; по-друге, переліку обставин, які можуть перешкоджати виконанню посадових обов'язків під час роботи в органах дипломатичної служби, та порядку встановлення їх наявності (відсутності).

Одним із ключових питань конкурсної процедури є порядок визначення переможця (переможців) конкурсу. Конкурсна процедура на обійняття посад державної служби (процедура зовнішнього конкурсу в дипломатичній службі), що була запроваджена Законом України «Про державну службу» від 10.12.2015 р. [5] зазнала змін із прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади» від 19.09.2019 р. [6]. Проте не всі новації заслуговують на схвалення. Несвоєчасними та негативними є зміни, що пов'язані з переглядом юридичного значення рішень конкурсних комісій та порядком визначення переможця (переможців) конкурсу. За первинних положень законодавства Конкурсна комісія МЗС визначала переможцем конкурсу ту особу, яка отримала найвище місце в рейтингу, і Державний секретар МЗС був зобов'язаний її призначити на посаду. За чинним законодавством, Конкурсна комісія МЗС лише визначає до 5 осіб, які в результаті конкурсу зайняли найвищі позиції в рейтингу, і вносить Державному секретареві МЗС відповідні пропозиції. Державний секретар МЗС за результатами співбесіди уповноважений на власний розсуд визначати переможцем конкурсу будь-якого кандидата з переліку осіб, зазначених у рейтингу. Таким чином, Державний секретар МЗС наділений дискреційними повноваженнями у визначенні переможця (переможців) конкурсу.

Такий підхід до визначення переможця (переможців) конкурсу на обійняття посад державної служби використовується в іноземних державах. Проте, з нашої позиції, запровадження такого підходу в сучасних українських реаліях має низку недоліків. По-перше, істотно посилюється політизація та роль суб'єктивного фактора у відборі кандидатів на вступ на дипломатичну службу. Дискреційні повноваження Державного секретаря МЗС хоч і обмежуються списком кандидатів із рейтингу Конкурсної комісії МЗС, є значний ризик фактичного відходу від концепції «відібрати кращого на основі заслуг» («merits system») до концепції «відібрати кращого на основі політичної відданості» («patronage system»). За наявного підходу створюються сприятливі умови для зловживань та корупції, а відповідно, для обійняття посад дипломатичної служби громадянами, які не були найбільш достойними за професійною компетентністю серед інших кандидатів. По-друге, наявний підхід може істотно знизити довіру до конкурсу при вступі на дипломатичну службу як до відкритого та неупередженого інституту, що

здатний відібрати найбільш достойних кандидатів, а відповідно, негативно позначитись на мотивації громадян у виборі дипломатичної служби як місця свого працевлаштування, як наслідок, створити перешкоди для поповнення служби професійними кадрами.

Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи «Про статус публічних службовців в Європі» від 24.02.2000 р. передбачають, що системи та процедури прийняття на публічну службу мають бути відкритими та прозорими, а їхні правила і норми – зрозумілими. Вони мають забезпечити обійняття посад тими кандидатами, чії якості найкраще відповідають конкретним потребам відповідного підрозділу чи організації [7, с. 700]. Експерти програми SIGMA узагальнюють, що процедури набору персоналу в системах державної служби держав-членів ЄС намагаються поєднати два принципи: а) право на рівний доступ кожного кваліфікованого громадянина до державної служби; б) зацікавлення державного управління у наборі найкращих кандидатів на державну службу (принцип заслуг). При цьому підкреслюється, що особлива важливість принципу рівного доступу, що заснований на заслугах, доводиться в державах із давніми традиціями деспотичних політичних режимів. Дія принципів забезпечується формальними правилами з метою викоринення колишньої практики кумівства, політичного патронажу, продажності у працевлаштуванні на державних посадах [8, с. 2]. На нашу думку, на сучасному етапі розвитку вітчизняної дипломатичної служби, для якої характерна отримана у спадок від СРСР істотна політизація, доцільно використовувати модель конкурсу, яка передбачає відбір та визначення переможців конкурсу незалежними конкурсними комісіями за умови жорсткого забезпечення політичної неупередженості процедур вступу на дипломатичну службу, усунення впливу суб'єкта призначення на визначення переможця конкурсу.

Висновки.

Призначення за результатами конкурсу нині залишається хоч і не єдиним, проте основним шляхом вступу громадян на дипломатичну службу. Реформування вітчизняної дипломатичної служби вима-

гає подальшого вдосконалення організації та правового забезпечення конкурсу при вступі на дипломатичну службу, зокрема: більш чітке його відмежування від внутрішніх конкурсів на обійняття посад дипломатичної служби, які проводяться в порядку ротації; забезпечення диференційованого його підзаконного регулювання з огляду на спеціальні положення Закону України «Про дипломатичну службу»; перетворення конкурсів на неупереджений та прозорий інститут, котрий користується довірою громадян та, ґрунтуючись на основі рівного доступу і відбору найдостойніших на підставі заслуг, здатний поповнювати дипломатичну службу професійними кадрами.

Список використаних джерел:

1. Про дипломатичну службу : Закон України від 07.06.2018 р. № 2449-VIII. *Офіційний вісник України*. 2018. № 50. Ст. 1747.
2. Про затвердження Порядку ротації посадових осіб дипломатичної служби в органах дипломатичної служби : Наказ Міністерства закордонних справ України від 18.10.2018 р. № 427, зі змін, та доп. *Офіційний вісник України*. 2018. № 93. Ст. 3086.
3. О службе в органах внешних сношений : Закон Эстонской Республики от 10.05.2006 г. URL: http://www.skylaser.ee/p_zone/common/Zakony/Z%20o%20sluzhbe%20v%20organah%20vneshnih%20snoshenii.htm (дата звернення: 05.10.2020)
4. Про затвердження Порядку проведення конкурсу на обійняття посад державної служби : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2016 р., № 246, зі змін, та доп. *Офіц. вісн. України*. 2016. № 28. Ст. 1116.
5. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII, зі змін, та доп. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. Ст. 149.
6. Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади : Закон України від 19.09.2019 р. № 117-IX, зі змін, та доп. *Офіційний вісник України*. 2019. № 76. Ст. 2634.
7. Публічна служба. Зарубіжний досвід та пропозиції для України / за заг. ред. В.П. Тимошука, А.М. Школика. Київ : Конус-Ю, 2007. 735 с.
8. Cardona F. Recruitment in Civil Service Systems of EU Members and in some Candidate States. Vilnius: Sigma/OECD, 2006. 21 p. URL: <https://www.oecd.org/countries/lithuania/36762218.pdf> (дата звернення: 05.10.2020)

Serhii Fedchyshyn. Legislative regulation of a competition in case of entering diplomatic service in Ukraine

The article is devoted to the problems of legislative regulation of the competition for admission to the diplomatic service of Ukraine. Appointment based on the results of the competition is the main way of admission to the diplomatic service. Admission to the diplomatic service by appointment based on the results of the competition does not apply to the cases specified by the Law "On Diplomatic Service" when the appointment to diplomatic positions is made by the President of Ukraine. The peculiarity of the diplomatic

service of Ukraine is that it has two types of competitions, which can be called internal and external competition. Admission of Ukrainian citizens to the diplomatic service is conducted due to external competition. The internal competition is held to select candidates from officials of the diplomatic service to fill the positions of the diplomatic service during procedure of rotation (order of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine "On approval of the Procedure of rotation of officials of the diplomatic service in bodies of the diplomatic service"). The external competition is held in order to select the candidates from all interested persons (both officials of the diplomatic service and citizens from outside the diplomatic service) to fill the positions of the diplomatic service in the manner prescribed by the Law of Ukraine "On Civil Service". It is concluded that it is necessary to improve the organization and legal regulation of the competition for admission to the diplomatic service (a clearer its legal separation from internal competitions in diplomatic service, which are implemented during procedure of rotation; improving differentiated regulation according to special provisions of the Law "On Diplomatic Service"; transforming competitions into an impartial and transparent institution that supports the trust of citizens and, based on equal access and selection of the best-suited candidates on the basis of merits, is able to provide the diplomatic service with professional staff.

Key words: diplomatic service, admission to diplomatic service, competition for diplomatic service positions.